

Izvešće o provedenom ispitivanju mišljenja i potreba mladih u Gradu Zagrebu

Uvod

Potreba za provođenjem ispitivanja mišljenja i potreba mladih u Gradu Zagrebu uočena je još krajem 2015. kada je Savjet mladih Grada Zagreba u prosincu organizirao konferenciju za udruge mladih i udruge za mlade pod nazivom "Zagreb za udruge mladih". Tada se u raspravama naslućivalo kako se nedovoljno pozornosti posvećuje potrebama i željama mladih te kako takve informacije s velikim vremenskim odmakom dolaze do donosioca odluka. Upravo je Savjet mladih tijelo koje može ojačati komunikaciju mladih i donosilaca odluka, i to izravno, sazivanjem tematskih sastanaka i konferencija te neizravno, redovitim izvješćivanjem zastupnika Gradske skupštine Grada Zagreba o potrebama mladih u Gradu Zagrebu. Dosadašnja istraživanja o mladima Grada Zagreba bila su temelj kreiranja politike za mlade Grada Zagreba, a zadnje je provedeno 2014. godine. Stoga je Savjet mladih na 28. sjednici, 25. travnja 2016. zaključio da se izdvoje sredstva s njegove proračunske stavke za potrebe provođenja ispitivanja mišljenja i potreba mladih u Gradu Zagrebu. Od 4 pristigle valjane ponude dana 29. lipnja 2016. na 30. sjednici odabrao je najpovoljniju agencije Moj Telekom d.o.o. Zagreb. Upitnik je sastavila radna skupina Savjeta sastavljena od njegovih članova: Sanje Krznarić, Sare Medved, Luke Bogdana i Borisa Krajinovića, a prilagodila ga je odabrana agencija.

Ispitivanje je provedeno tijekom kolovoza na 300 ispitanika. Bili su u dobi od 15 do 30 godina s prebivalištem ili boravištem u Gradu Zagrebu. Uzorak je bio stratificiran po dobi i spolu, ali i prema gradskim četvrtima i stupnju obrazovanja. Time je osigurana reprezentativnost za dob i spol te zastupljenost iz svih gradskih četvrti i iz svih obrazovnih skupina. Ispitanici su osobno, telefonski i mrežno anketirani. Podatke je obradila odabrana agencija.

Anketa sadrži sociodemografska pitanja, pitanja o informiranosti o lokalnoj i regionalnoj samoupravi i o politici za mlade, ispitivanje potrebnih aktivnosti i sadržaja za mlade te dio za samostalni unos sugestija i komentara.

Rezultati

Prema sociodemografskim podacima uzorak je reprezentativan za mlade u Gradu Zagrebu. Oko trećine ispitanika (31%) pripada dobnoj skupini od 25 do 30 godina, nešto više dobnoj skupini od 20 do 24 (40%) te manji dio skupini od 15 do 19 godina (29%). Udio žena je 51%, a većina ispitanih su studenti (43%) dok su manjim dijelom učenici srednje škole (24%) te sa završenim fakultetom

(19%) i oni koji su prekinuli visoko obrazovanje (7%). Sukladno populaciji mladih u Zagrebu, najveći udio ispitanika je s područja VGČ Sesvete (9%) dok je najmanji s područja VGČ Donji grad (4%).

Ispitanici većinom nisu bili dobro informirani o lokalnoj i regionalnoj samoupravi. Većina ispitanika ne prati rad Gradske skupštine (74%), niti je uopće upoznata s njenom ulogom, jer tek svaki drugi zna objasniti rad Gradske skupštine samo u osnovnim elementima dok svaki deseti uopće ne zna za postojanje Gradske skupštine. Savjet mladih Grada Zagreba postigao je čak i lošiji rezultat uzimajući u obzir to da je samo četvrtina ispitanika dijelom ili u cijelosti upoznata s ulogom Savjeta mladih, dok ih je još manje upoznato s mogućnošću izbora za člana Savjeta (87%). S ulogom mjesne samouprave mladi također nisu upoznati pa tako većina ne zna ni osnovnu ulogu vijeća mjesnog odbora (65%) niti vijeća gradske četvrti (58%). Posljedica toga zasigurno je i mali broj prijedloga ili inicijativa koje mladi upućuju mjesnoj samoupravi, s obzirom na to da skoro 92% ispitanika u zadnjih godinu dana nije uputilo niti jednu inicijativu vijeću mjesnog odbora ili gradske četvrti. Zanimljiv podatak je i o korištenju prostorija mjesnih samouprava - 69% u zadnjih godinu dana niti jednom nije bilo u prostorijama mjesne samouprave što bi moralo otvoriti raspravu o poticanju mladih na korištenje društvenih prostorija. Nažalost, većina mladih nije izašla na posljednje lokalne izbore, a oni koji su se odazvali glasanju češće su glasali prema preporuci obitelji ili prema dostupnim informacijama u medijima nego prema predizbornim programima. Slabu informiranost mladi pokazuju i o glavnim programima djelovanja za mlade na nacionalnoj razini, ali i na razini Grada Zagreba, o mjerama kojih većina mladih ne zna ništa. Tek je svaki dvadeseti upoznat s mjerama Nacionalnog programa za mlade, dok je svaki peti upoznat s Programom za mlade Grada Zagreba.

Najznačajniji dio ankete odnosio se na probleme mladih u Gradu Zagrebu koji bi se trebali riješiti radi podizanja standarda života mladih osoba te sprječavanja odseljavanja mladih iz Zagreba i Hrvatske. Kao najvažnije probleme, mladi su istaknuli visoku stopu nezaposlenosti mladih, ovisnost mladih o drogama, alkoholu i duhanskim proizvodima te nedovoljnu brigu države i društva za potrebe mladih. Potrebno je napomenuti da važnost koji ispitanik pridaje pojedinom problemu, vjerojatno bitno ovisi o životnoj situaciji u kojoj se osoba nalazi (ovisno radi li se o učeniku, o studentu koji možebitno radi uz studij, nezaposlenoj osobi i sl.), što upozorava na nehomogenost mladih kao društvene skupine koja u malom razdoblju obuhvaća osobe bitno različitih obaveza, odgovornosti i interesa. Velik je problem i neinformiranost mladih. Naime polovica mladih ne zna gdje mogu dobiti informacije ili pomoć o pitanjima obrazovanja, stambenog zbrinjavanja, zaposlenja i slično.

Načini rješavanja problema mladih prepoznati kao najdjelotvorniji odnose se ponajprije na olakšavanje postupka zapošljavanja, bilo da se radi o osiguravanju pomoći pri zapošljavanju (71%), usklađivanju obrazovanja s potrebama tržišta (71%) ili poticajima za zapošljavanje mladih nakon završetka obrazovanja (68%). Interesantno je da ih većina smatra da je jedno od rješenja poticanje veće uključenosti mladih u društveno politički život (64%), poticanje učestalije i kvalitetnije komunikacije vlasti s mladima (60%) te poticanje sudjelovanje mladih u procesima odlučivanja na svim razinama (60%) iako se iz prethodnih odgovora naslućuje prilično pasivno političko tijelo. Dapače, najčešće da bi se riješili navedeni problemi djeluju tako da sudjeluju na izborima (53%) i potpisuju peticije (50%), dok je mali dio mladih uključen u organiziranje građanskih prosvjeda ili rad humanitarnih udruga i političkih stranaka. Jednako tako volontiranje od većine nije prepoznato kao bitna aktivnost jer ih 54% u zadnjih godinu dana nije niti jednom volontiralo.

Značajan broj ispitanika istaknuo je potrebu za dodatnim programima u području zapošljavanja mladih u Gradu Zagrebu (83%), a samo dio ih smatra kako su Zagrebu potrebni dodatni programi neformalnog obrazovanja (35%). Međutim, potencijal programa neformalnog obrazovanja nije u cijelosti prepoznat od strane mladih jer tri četvrtine mladih nije niti jednom sudjelovalo u takvom programu. Još više mladih nije nikada sudjelovao u projektima financiranim iz europskih fondova (84%). Pojedinu od stipendija Grada Zagreba koristi ili ju je koristio svaki šesti ispitanik, a informiranost o mogućnostima dobivanja stipendije Grada Zagreba među mladima je nedovoljna (52%) te bi dodatno informiranje privuklo dodatan broj izvrsnih učenika i studenata da se prijave za stipendiju koja bi im omogućila veću fokusiranost na akademske zadaće. Većina ispitanika nisu nezaposlene osobe, što se moglo očekivati s obzirom na ispitivanu dob, a oni koji jesu, smatraju da su nezaposleni ponajprije zbog otežanog pronalaska posla u njihovoj struci te zbog gospodarske situacije. Zabrinjavajuće je da dio smatra da su nezaposleni zbog nedostatka potrebnih veza i poznanstva. Da mogu birati zaposlenje, mladi bi se najradije zaposlili u tijelima državne ili lokalne uprave, zatim bi nešto manje od trećine ispitanika samostalno započelo s poslovanjem, a četvrtina bi se zaposlila u privatnoj tvrtki. Većina mladih smatra da je dobro te vrlo dobro financijski pismena. Nažalost, više od polovice ispitanih ne poznaje niti jedan model društvenog poduzetništva. Ispitani smatraju kako marginaliziranim skupinama treba dodatno pružiti potporu uključivanja u zajednicu, ali većina ih ne zna postoji li potreba za provođenjem programa njihove integracije na tržište rada. Većina mladih podržava osnivanje Centra za mlade u Gradu Zagrebu (83%), od kojeg očekuju da ponudi različite usluge, a ponajviše servis za pomoć pri zapošljavanju (83%), savjetovalište za mlade (75%) i dodatne edukacijske sadržaje (76%). Nedovoljno su upoznati s radom Pogona – Centra za nezavisnu kulturu i

mlade (90%) te skoro svi ispitanici (97%) u prošloj godini nisu niti jednom posjetili njegove prostorije. Zdravstvenom skrbi su većinom zadovoljni te su rijetki ispitanici koji nisu mogli riješiti nekakav medicinski problem.

Kao glavni motivi odgovora na zadnje pitanje otvorenog tipa, odnosno davanje sugestija i komentara na koji bi se način poboljšao standard mladih, bili su rješavanje problema nezaposlenosti, politička participacija mladih, a ponajviše potencijal mladih u društvu.

Zaključak

Prema navedenim rezultatima mladi Grada Zagreba djeluju poprilično nezainteresirano za političke aktivnosti, iako percipiraju važnost djelovanja mladih u političkim procesima. Nedovoljno su informirani o važnosti i djelovanju predstavničkih tijela u Gradu Zagrebu te o svojim mogućnostima participiranja u donošenju odluka. Također, nedovoljno su informirani o politikama za mlade na nacionalnoj, ali i na regionalnoj razini. Među glavnim problemima koje ističu i dalje je nezaposlenost, a smatraju da je kao nužan korak rješavanju svih problema mladih njihovo uključivanje u društveno politički život. Međutim, iako se većina nije odazvala na prošle lokalne izbore, polovica ih smatra glasovanje i potpisivanje peticija važnim aktivnostima u rješavanju problema mladih u Gradu Zagrebu. Tek dio je aktivan u političkim strankama i udrugama civilnog društva.

Grad Zagreb od lipnja prošle godine ima usvojen Program za mlade Grada Zagreba od 2015. do 2018. godine. Nažalost, na rezultatima ovog ispitivanja nije vidljivo poboljšanje pozicije mladih u usporedbi s prošlim istraživanjima. Iako je općeprihvaćena teza da su mladi budućnost društva i da u njih uvijek valja ulagati, dobiva se dojam kao da su političke odluke namijenjene isključivo mladima sporadične i nedovoljne. Tek provedbom i ostvarivanjem zadanih mjera iz Programa za mlade mogu se očekivati pozitivne promjene među mladima koje bi preokrenule negativan trend pada standarda života mladih.

Spoznaje ovog istraživanja kao putokaz daljnjeg rada mogu se sumirati odgovorom jednog od ispitanika na posljednje pitanje "...jer badava meni ovih pet minuta što ja ovo pišem kad najvjerojatnije pišem u maglu". Stoga, nužno je intenzivirati napore u djelovanju prema mladima te u realizaciji mjera i aktivnosti predviđenih Programom za mlade jer politika prema mladima ima smisla samo ako je sistematična i kontinuirana.